

'Αλλὰ τὸν Δημοκόρωντα, τὸν νόθον τοῦ Πριάμου,
 'Απὸ τὴν Ἀθηνῶν, ἐκεῖ, ἐκτύπησεν ἐλθόντα.
 Αὐτὸν ὁ ἥρως, χολωθεὶς, ἐλόγχισ· ἐν τῷ μέσῳ
 Τοῦ μάνιγγος· ἐπέρασε τὸν κρόταφον τὸν ἄλλον
 'Απ' ἀντικρὺ, καὶ ἐκάλυψε τοὺς ὀφθαλμούς του σκότος·
 Κ' ἐδούπησε καὶ ἐδρόντησεν ἐπάνω του τὰ ὅπλα.
 'Υποχωροῦν οἱ πρόμαχοι, ὑποχωρεῖ δὲ Ἐκταρῇ,
 Κ' ἐδόησεν οἱ Ἀχαιοὶ καὶ τοὺς νεκροὺς ἐπῆραν.

• • • • •

'Η μοῖρα τάτ' ἐκράτησε τὸν δρόμον τοῦ Διώρους·
 Μὲ λίθον κατὰ τὰ σφυρὰ τῆς κυήμης ἐσκάρωθη
 Τῆς δεξιᾶς· τὸν ἐπληγενὸν δὲ Πείρως Ἰαΐρασίδης,
 'Ο πολεμάρχης τῶν Θρακῶν, ἐλθὼν ἀπὸ τὴν Αἶνον.
 Τοὺς δύο τένοντας δροῦν μὲ τὰ δστὰ δὲ λίθος
 'Ο φοβερὸς συνέθλασε, καὶ ὑπτιος ἐβρέφθη
 'Ἐπὶ τῆς γῆς, τὰς χειράς του εἰς τοὺς συντρόφους τείνων
 Καὶ ζεψυχῶν· ἐπέδραμεν δὲ Πείρως, καὶ τὸ δέρον
 'Σ τὸν ὀμφαλὸν του ὕθησε· τὰ ἔντερά του κάτω
 'Ἐχύθησεν, καὶ ἐκάλυψε τοὺς δρθαλμούς του σκότος.
 Αὐτὸν, ἐνῷ ἐπήρχετο, ἐκτύπησεν δὲ Θόας
 Εἰς τὸν μαστὸν, καὶ ἐκάρφωσε τὸν πνεύμονα τὸ δέρον·
 Ηετῷ ἐπάνω του, τραβᾶτο τὸ προφυρίζον ἔγχος
 'Απὸ τὰ στέρνα, καὶ ἔσυρε τὴν μάχαιραν· μὲν δὲ λίθον
 Εἰς τὴν γαστέρα τὸν κτυπᾷ καὶ σπνουν τὸν ἀφίνει.
 'Αλλὰ δὲν τὸν ἐγύμνωσε· τὸν ἔξωσαν τριγύρω,
 Μακρὰ γινοῦντες δόρατα οἱ ἀκροχαῖται Θράκες·
 Καὶ μολονότι θαυμαστὸν καὶ ἀλκιμον καὶ μέγαν,
 Τὸν ὕθησαν, καὶ δονηθεὶς ἐστράφεις τὰ δπίσω.
 Οὕτω λοιπὸν, παράπλευροι, ἐκτάδην εἰς τὸ χῶμα,
 Τῶν χαλκοφόρων Ἐπειῶν καὶ τῶν Θρακῶν οἱ πρῶτοι·
 Κατέπεσαν· περὶ αὐτοὺς σωρὸς νεκρῶν ὑψοῦτο!

ΤΟ ΑΚΟΥΣΙΟΝ ΤΑΞΕΙΔΙΟΝ

[Μετάφρασις ἐκ τοῦ γαλλικοῦ].
 Συνέταξε ιδίᾳ πολ. 612.

ΙΓ'

Νδέξ γυθερά.

'Ἐπι τὸν τέταρτον σχεδὸν τῆς ὥρας ἀγόμενοι·
 ἐκ τοῦ μηχανικοῦ ἐκείνου ἐνστίκτου, ὑφ' οὖς οἱ
 ἄνθρωποι ἐξεγειρόμενοι παλαίσουσι κατὰ τῶν ἀ-
 πειλούντων τὴν ζωὴν αὐτῶν κινδύνων, δὲ Πινσῶν
 καὶ δὲ Ζωηρὸς ἐπλεον χωρὶς νἀνταλλάξωσι λέξειν.
 Οἱ λογισμοὶ διεδέχοντο ἀλλήλους ταχέως, ἀδικ-
 λείπτως, ἐν τῷ νῷ τοῦ μηχανικοῦ, κατὰ παρά-
 δοσῶν δὲ φαινόμενον, ἀντὶ δὲ νοῦς αὐτοῦ νὰ προσ-
 ἔχῃ ἐξ ὀλοκλήρου πρὸς τὸν παρόντα κινδύνον,
 παρεφέρετο ἀπεναντίκας ὑπὸ τῆς φραντασίας εἰς τὸ
 παρελθόν. Ἐπανέβλεπεν ἐγγὺς αὐτοῦ τὴν μητέρα
 του, εἴτε ἐφραντάζετο ἐκυτὸν ἐντὸς τῆς μεγάλης
 αἰθούστης τοῦ Λυκείου τῆς ἀγίας Βαρθολομαίου,
 οὐκέτινον παρὰ τὸν Βοαζολῆν. Αἱ λύπαι, αἱ ἡδο-
 ναι, τὰ ἐλάχιστα ἐπεισόδια τοῦ ἀπλοῦ, ἡδέμου,
 ἐργατικοῦ αὐτοῦ βίου παρήλαυνον πρὸ τῶν δ-
 φίαλημάν του, ὡς ἂν ἦσαν ταῦτα πάντα τῆς χθὲς
 γεγονότα. Ἐνεθυμήθη τὴν ἀπαισίαν ἐσπέραν, καθ'
 ἦν ἀφέθη νὰ πλανηθῇ ὑπὸ τοῦ φίλου του, ἐκίνητε
 τὴν κεφαλὴν καὶ ἐψιθύρισε·

— Τεράστιον, ναὶ, τεράστιον!

'Η θλιβερὴ καὶ ἀμείλικτος πραγματικότης ἐ-
 πανήγαγε τὸν Πινσῶν εἰς τὸ παρὸν, καὶ τὰ ὅμ-
 ματα αὐτοῦ ἐστράφησαν ἀνήσυχα πέριξ. Παντα-
 χόθεν ἐφαίνετο ἡ γῆ, ἡτοι αἱ νησίδες ἢ σκόπελοι
 ἐφ' ᾧν ἐξέσπων τὰ κύματα, ὁ πλησιέστερος δὲ
 τῶν σκοπέλων τούτων ἐκείτο πρὸς ἀριστερὰν εἰς
 δέκα τούλαχιστον χιλιούμετρων ἀπόστασιν. Εἰς
 τοῦτον ἐξ ἀνάγκης ὅφειλον νὰ φύσασπιν, ἀνὲ-
 πόθουν τὴν ζωὴν.

Σάλος ἵσχυρὸς κατεῖχε τὴν θάλασσαν, ὅνει ἀ-
 νέμου. Τὰ μεγάλα κύματα ἐσχηματίζοντο ἡρέμω
 καὶ ἀδιάπτως, οὐδοῦντο, κατήρχοντο ὀθορύβως ὡς
 ἀνὴρ σκανδαλίζεται ἀναπνοής. Λάροι ἐπιστρέ-
 φοντες πρὸς τὰς διωγμάκις τῶν βράχων, αἰτινες ἐ-
 χρησίμευον αὐτοῖς ὡς φωλεσαι, ἴσταντο πρὸς στιγ-
 μὴν μπερδέων τῶν δύο κολυμβητῶν, περιπταντο
 ἐν τῷ αἰθέρῳ· καὶ ἀπήρχοντο ἀφιέντες τὴν βραχ-
 ην τὴν αὐτῶν κλαγγήν, ἦν οἱ νυκτικοὶ παχαζάλλουσι·
 πρὸς τὴν πένθιμον ἀνακραυγὴν ἀνθρώπου πνιγο-
 μένου.

'Ο Πινσῶν ἐστράφη πρὸς τὸν σύντροφόν του·
 τὸ παιδίον κρατούμενον ἐν τοῦ σωτεῖρος ἐπλε-
 μετ' εὐκολίας καὶ ἀπαθείας.

— Χωρὶς αὐτὸν τὸ παιδί, ἐσκέφθη ὁ μηχανι-

κός, θὰ ἡμην νεκρὸς τώρα, καὶ χωλές τὸν μεγάλον αὐτὸν ἐνθουσιασμὸν διὰ τὸν Ῥοβίνσωνα, οὐενθὲ ἐσκέπτετο ἀμέσως νὰ μοῦ πετάξῃ ἀπὸ τὸ πλοῖον τὸ σωτίσιον, τὸ ὁποῖον μᾶς εἶνε τόσον πολύτιλον αὐτὴν τὴν σειργήν. Καὶ οὕτω αἱ ὅλως διόλου παιδικαὶ φροντίδες τοῦ μικροῦ αὐτοῦ, διὰ τὰς δοπίας ἐγελοῦσε τὸ πρῶτον, ἔχειναν αἰτίαν νὰ σωθῇ! Θάρρος! πρέπει νὰ γλυττώσωμεν ἀπὸ τὴν δύσκολον αὐτὴν θέσιν, ἀν δῆλο, τούλαχιστον διὰ νὰ διηγήθω νὰ διηγήθῃ εἰς τὸν Βοαζόλην τί συνφοράς μᾶς ἐπροέξεντεν.

Καὶ δὲ Πινσών ἐκίνητε τὴν κερκλήν εἰς ἔνδειξιν αἰρινιδίου ἀποφάσεως καὶ ἐνεργείας.

— Πλέος ἡσυχώτερα, μικρὲ, εἰπε πρὸς τὸν Ζωηρόν· μὲν αὐτὸν τὸ στήριγμα, τὸ ὁποῖον χρεωστοῦμεν εἰς τὴν ἀγγίνοιάν του, ἐμποροῦμεν νὰ προχωρήσωμεν χωρὶς νὰ κουρασθῶμεν πολὺ, διότι ἔχομεν ἀνάγκην νὰ διατηρήσωμεν τὰς δυνάμεις μας. Τώρα κάθησε ἐπὶ τὸν ζηράν. ⁷Οταν κουρασθῶ, τότε λαμβάνω τὴν θέσιν σου καὶ σπορώχνεις ἐσύ.

Τὸ σωτίσιον ἦτο κύκλος ἐκ φελλοῦ ἔχων δύο περίπου μέτρων διάμετρον, περιβαλλόμενος ὅποιοις πανίσιοι, ἀρδοῦ ἐξήριντο πανταχόθεν σχοινία ἐπιπλέοντα. Ο Ζωηρὸς ἀνερριχήθη ἐπ' αὐτοῦ, δὲ δε Πινσών νηγόμενος μετ' ἀταράξιας, κύριος ὁν διέσπασε πόδες τὰ πρόσω τὸ αὐτοσχέδιον ἀκάτιον.

— Εκεῖθεν, εἶπεν ο Ζωηρὸς δεικνύων πρὸς ἀνατολὰς, εὑρίσκεται τὸ μεγαλείτερον νησί.

— Πρόκειται νὰ φιάσωμεν εἰς ἔνα ὄποιονδήποτε, ἀπήντητον διηγανικὸς, καὶ τὸ σιμότερον αὐτὴν τὴν στήριγμήν εἶνε καὶ τὸ καλλίτερον.

Λάγψις ἀμυδρὸς βλακμπεν ἥδη τοῖς ἐν τῇ δύσει, ἀλλὰ μετ' οὐ πολὺ καὶ αὖτη ἐσέσθη καὶ ἡ νῦν ἐξετάθη μελανὴ ἐπὶ τῆς θαλάσσης. Διξ ἡ τρίς δι Ζωηρὸς προέτεινε πρὸς τὸν σύντροφόν του νὰ λάθη τὴν θέσιν του, ἀλλ' δὲ Πινσών ἀπεποιήθη. Μετὰ μίαν ὥραν ἐπὶ τέλους συγκατένευσε ν' ἀναπαυθῇ καὶ μετὰ μυρίας προφυλάξεις κατώρθωσεν ἀνέληθη ἐπὶ τὸν σωτίσιον.

Μετ' ἥδονῆς ἀπειργάπτου διηγανικὸς ἐξέτεινε τὸν βραχίονας καὶ τὰς κυνήμας αὐτοῦ ἐπὶ σώματος σχετικῶς στερεοῦ. ⁸Ἐσπευσε γάρ ἀφέλη τὸ νυκτικὸν ἱμάτιον, ὅπερ ἔφερε, τοῦθ' ὅπερ εἴχε πράξει καὶ δι Ζωηρὸς, διότι ἐστενοχώρει αὐτόν. Ο ἄνευος ἔπνεεν ὠδῶν τὰ νέφη, καὶ ἡ ὥχρα τῶν ἀστέρων λάγψις κατέστη μετ' ὀλίγον ἀφρανῆς τοῖς δύο ναυαγοῖς. Ποῦ ἔφεροντο ἀρέγε; Απὸ καιροῦ εἰς καιρὸν δὲ Πινσών ἔτεινε τὸ οὖς ἀκρούμενος καὶ προσπαθῶν νὰ διακρίνῃ ἥχον τινά, ἐνόμιζε δὲ τότε δι τὸν ἄποιντα τὰ κύλατα θραυσμένα κατὰ τῶν σκοπέλων πρὸς τὰ δεξιά αὐτοῦ, καὶ τοῦτο ποσῶς δὲν ἥδυντο νὰ ἐξηγήσῃ κατ' ἀρχάς. Αφοῦ ἐπὶ μακρὸν ἐσκέφθη περὶ τούτου, ἐπεισθῆ ἐπὶ τέλους δι τοῖς αἱ προσπάθειαι αὐτοῦ τε καὶ τοῦ μικροῦ αὐτοῦ συντρόφου ἥσαν μάταιαι ἐπειδὴ ἵσως, διῆψα-

τι ἐκ τῶν πολλῶν ἐν τῷ Ωκεανῷ ὑπαρχόντων, ἀπεμάρτυρυνεν αὐτοὺς τοῦ σημείου, πρὸς δὲ διηθύνοντο, καὶ τοὺς παρότους πρὸς ἄλλας ἀκτάς.

Τοεῖς ὥραι παρηλίθιον, φανεῖται ἀτελέυτητος πρὸς τοὺς ναυαγούς. Δέν ἐκολύμβων πλέον καὶ ἐν τοσούτῳ τὸ σωσίσιον ἐκινεῖτο. Εἰ καὶ ἡ νῦν ἦτο χλιαρὰ, ἥσημάνοντο ἐν τούτοις ἥγος, μένοντες ἀκαταπαύστως βεβούθισμένοι ἐντὸς τοῦ ὅδατος, καὶ ἔτρεπον. Ἀνὰ πᾶν τέταρτον ὥρας διεδέχοντο ἀλλήλους ἐπὶ τοῦ σωσίσιου, ἀλλ' δὲ Πινσών τότε μόνον παρήτει τὸ νήγεσθαι, διεγένετο τοὺς βραχίονας ἀτόνους καὶ τὰς γείρας συστελλομένας.

Μυρίοι ἀπαίσιοι λογισμοὶ κατεῖχον τὸ πνεῦμα τοῦ μηχανικοῦ ἀλλὰ τῶν προσισθημάτων τούτων ἀπέφευγε νὰ καταστήσῃ κοινωνὸν τὸν Ζωηρόν. Τὸ πανδίον εὔτυχως ἦτο ἐνεργητικοῦ χαρακτηροῦ, ἀλλως τε χάρις τῇ ζωηρᾷ αὐτοῦ φαντασίᾳ καὶ τῇ φυσικῇ ἀφροντισίᾳ τῆς ἡλικίας αὐτοῦ ἐπίστευεν ἀκραδάντως δι τοῦ διεπειθαρίας εἰς ζηράν μετ' ὀλίγας στιγμάς. ⁹Ἐν μόνον πρᾶγμα ἐλύπει αὐτόν διότος δι τὸν ἔφερεν ἐντὸς τοῦ θυλακού του ἔθοπτετο καὶ τὰ φωτόρια, μεθ' ὃν εἶχε φροντίσει νὰ προμηθευθῇ ἐθράχησαν καὶ ἐγένοντο ἀνωρεῖλη.

— Πᾶς θεοὶ ἀνάψωμεν, φωτιά, ἔλεγεν, ἀφοῦ δὲν ἀνάπτουν τὰ σπίρτα;

— Θὰ τὰ ζηράνωμεν, ἀν διχωμεν τύχην νὰ ἰδωμεν πάλιν τὸν ἥλιον, ἀπήντητον διηγανικὸς ὑποθάλπων τὴν ἀπάτην τοῦ παιδίου, διως μηδιαθαρούνη αὐτό.

— Εἰμεδα λοιπὸν σύμφωνοι, ἐπικνέλαβεν δι Ζωηρός· ἐσεῖς θὰ εἰσθε δι Ροβίνσων, θὰ ἐπεισθυμοῦσαν νὰ ἤμουν ἔχω δι Ροβίνσων, ἀλλὰ ἐσεῖς πρέπει νὰ ἔξουσιάζετε. Ἐγὼ θὰ εἴμαι Παρασκευᾶς, καὶ δὲν θὰ εἴμαι κακός θὰ ιδητε.

— Δὲν ἀμφιβάλλω, παιδί μου.

— Θὰ εὑρώμεν καὶ ζῶις εἰς τὸ νησί μας· ἔχω θὰ τὰ περιποιοῦμαι καὶ θὰ τὰ ἡμερώσω. ¹⁰ Ή οὐλασσα δὲν θὰ βλάψῃ τὸ σιτάρι μουν, ἀλλήθεια;

— "Οχι, μικρέ μου· θὰ τὸ ζηράνωμεν καὶ αὐτὸν ὕσταν τὰ σπίρτα.

— Θὰ ιδητε, ἐπικνέλαβεν δι Ζωηρός, δι τοῦ δὲν θὰ εἴμεθα πάρα πολὺ δυστυχεῖς· Ο καυμένος δι Ροβίνσων ἐλύπειτα πρὸ πάντων διότι δὲν εἴχε κανένα νὰ τοῦ διαιλήσῃ. Εμεῖς θὰ διαιλοῦμεν. Θὰ ἔχωμεν ἔνα σπίτι τὸ καλοκαΐρι καὶ ἔνα τὸν γειμῶνα· ἀντὶ δι τοῦ δρυνθεῖς δι αὐτούρεψωμεν πουλιά τῆς θάλασσας, ἐπειτα θὰ κυνηγοῦμεν.

— Βέβαια, παιδί μου.

— Θὰ στήσωμεν ἔνα κατάρτι, καὶ εἰς δέκα χρόνια, ἡ εἴκοσι, δι τὸν θὰ ἔλιθη κανένα πλοῖον νὰ μᾶς ἀνακαλύψῃ, θὰ ἔχης μία τόση γενειάδα! Θὰ ἐπιστρέψωμεν εἰς τὴν Εύρωπαν, ἀφοῦ πωλήσωμεν τὸ νησί μας. Ούρι! προσέθηκε τὸ παιδίον ἐπιστάσης τῆς σειρᾶς αὐτοῦ ν' ἀνέλθῃ ἐπὶ τοῦ σωσίσιου, ἐπειθύμουν νὰ φιάσωμεν τὸ γρηγορώτερον.

— Υπομονή, μικρέ μου.

— Θὰ ἔχωμεν κάτι τὸ δόπιον δὲν εἶχεν δὲ Ροΐνσών, εἴπεν δὲ Ζωηρὸς, πίπτων ἐκτάδην ἐπὶ τοῦ σωσίβιου.

— Τί; ήρωτησεν δὲ Πινσών.

— Δὲν εἶσθε μηχανικός; "Οταν βαρυνθῶμεν νὰ μένωμεν εἰς τὸ νησὶ μας, κατασκευάζετε μίαν λέμβον καὶ πηγαίνωμεν εἰς τὸν "Αγιον Θωρᾶν.

"Ο Ζωηρὸς συνωμίλησεν ἐπὶ ίκανὴν ὥραν μετὰ τοῦ Πινσών· μετ' ὀλίγον ἤρξατο νὰ παρεύθῃλη διαλείμματα μεταξὺ τῶν φράσεων αὐτοῦ, νὰ ψελλίζῃ καὶ μετὰ ταῦτα ἐσίγησεν. Καταβληθεὶς ὑπὸ τοῦ καράτου, ἀπεκοιμήθη.

"Ο μηχανικὸς ἐπεκαλέσθη πάσαν αὐτοῦ τὴν ἐνέργειαν καὶ ἐπὶ μίαν ὥραν ἔψεινε κρατούμενος ἀπὸ τοῦ σωσίβιου. Εἰκοσάκις, αἰσθανόμενος τὰς δυνάμεις αὐτοῦ ἐκλειπούσας, ἥθλησε νὰ ἔχεγειρῃ τὸν Ζωηρὸν, καὶ εἰνοσάκις, πλέων ῥωμαλέως, κατώθυσε ν' ἀποδιώξῃ τὴν καταλαμβάνουσαν αὐτὸν νάρκην. Ἀνεσκίρτησε ποτε νομίσας ὅτι ἤκουε τὸν κρότον τῆς μηχανῆς τοῦ Φούλτωρος. Ἡγέρθη ὅσον ἥδυνατο ἐπὶ τῶν κυμάτων, ἔτεινε τὸ οὖς, καὶ οὐδὲν ἀλλο ἤκουεις εἰνὴ τὸν θλιβερὸν καὶ μονότονον ἦχον τῆς θαλάσσης, θραυσμένης ἀπαύστως κατὰ τῶν μακράν καιμένων σκοπέλων.

— Ο ἄνθρωπος σκέπτεται καὶ δὲ Θεὸς χαλῷ, ἐσκέφθη· εἴμεθα παίγνια ἀσθενῆ εἰς τὰς χεῖρας τῆς Προνοίας. Ἔγω ἐσυστηματοποίησα τὴν ζωὴν μου εἰς τὴν Βατινιόλην, εἴγα συνάψει ἐνοικιαστήριον πολυετὲς μὲ τὸν οἰκοδεσπότην μου, διὰ νὰ ἥμπορῳ νὰ διαθέτω δημοσίαν τὸ σπίτι μου, ἐφόρντισα νὰ στρώσω δημοσίην τὸ πάτωμα καὶ τοὺς τοίχους, διὰ νὰ καταστήσω πλέον γλυκεῖν καὶ θερμὸν τὴν φωλεά μου, καὶ τώρα... πλέω μέστα εἰς τὸν Όκεανὸν στηηζόμενος ἐπάνω εἰς ἓνα οὐτιδανὸν κουμάτι φελλοῦ, τὸ δόπιον μὲ σέρνειν, καὶ ἔγῳ δὲν εἰσένω ποῦ.

— Εὔχαριστῶ· φίλε μου· εἴσθε πολὺ ἀγαθὸς, ἐψιθύρισεν δὲ Ζωηρὸς δινειρευόμενος.

— Ο Πινσών ἐθεώρησε τὸ παιδίον μετὰ στοργῆς.

— Ο Θεὸς δὲν τὸν ἀφίνει νὰ ὑποφέρῃ τὴν ἴδιαν μου στενοχωρίαν, ἐσκέφθη, δὲ Θεὸς θὰ σώσῃ αὐτὸν ἀλλον.

— Good morning mother Pitch, (καλημέρα θετα-Πίτς) ἐψιθύρισε τὸ παιδίον ἐκ νέου.

— Η κεφαλὴ τοῦ Πινσών νήρισκετο ἔγγυς τῆς τοῦ Ζωηροῦ· δὲ Πινσών ἡσπάτατο αὐτὴν τρυφερῶς.

— Θὰ σὲ σώσω κ' ἔγω, εἴπεν δὲ μηχανικὸς σκεπτόμενος ὅτι εὐρίσκετο τὸ παιδίον ἐν τοιαύτῃ θέσει ἐκ μόνης τῆς πρὸς αὐτὸν ἀφοιτώσεως. Θὰ σὲ σώσω.

Κρότος ἀντήχησεν αἰφνίδιως μακρὰν, διὰ διεδέχησαν πάραυτα πολλοὶ ἀλλοι.

— Ο Φούλτωρ καὶ δὲ Λάβις ἐπισθηκαν ἐπὶ τέλους! ἐσκέφθη δὲ μηχανικός τί ώραν πράγμα δὲ πόλεμος τῇ ἀληθείᾳ! Ο πλοίαρχος δὲν ἐ-

στράφη δημοσίω διὰ νὰ μᾶς σώσῃ καὶ ἐν τούτοις εἶνε ἀγαθὸς ἀνθρώπως!

Οἱ πυροβολισμοὶ ἔπαυσαν. Ο Πινσών ἀποκαμὼν καὶ ἔξηντλημένος ἦν ἔοικος νὰ ἔξυπνησῃ τὸν μικρὸν αὐτοῦ σύντροφον, ὁπόταν ἥσθιάνθη ἐαυτὸν παραφερόμενον μετὰ τάγους. Ἐκινήθη ὅπως πλεύσῃ, ἀλλ' ἥσθιάνθη ὅτι οἱ πόδες του ἥγιζον τὸ πιθμένα. Τόσην ἐκπληξιν, τόσην χαρὰν ἥσθιάνθη, ὃς εἰς δρήνης ἀφῆκε παραχρῆμα τὸ σωσίβιον, ὅπερ προσήρχε διάλιγα μέτρα μακράν.

Ο Πινσών ἐκινήθη ὅπως συλλάβῃ αὐτό τὸ ὄδωρο ἀφικνεῖτο μόλις μέχρι τοῦ μέσου τῆς κνήμης του· ἥδυνατο πλέον νὰ θεωρήσῃ ἔχυτὸν ὃς κατὰ τὸ ἥμισυ σωθέντα. Ακουσίως λόγοι εὐχαριστίας ἀνήλθον ἐπὶ τὰ χείλη του. Είτα ἐκάθησεν ἐπὶ βράχου προέχοντος ἐκτὸς τῆς θαλάσσης καὶ δάκρυ ἐκύδισθη ἐπὶ τῆς παρειᾶς του.

— Τὰ νεῦρά μου ἔξηγέρθησαν, εἴπε βλέπων τὸ δάκρυ καὶ δὲν ἔχουν δῖκιον. Τώρα ἐμποροῦμεν νὰ ἔχωμεν καὶ καμψίαν ἐλπίδα διὰ τὸ μέλλον.

Ο μηχανικὸς ἥσθιάντος ζωηρῶς τὴν ἀνάγκην νὰ καταστήσῃ μέτοχον τῆς χαρᾶς αὐτοῦ καὶ τὸν ἐν ἀτυχίᾳ σύντροφόν του, νὰ διυιλήσῃ, καὶ ἔκυψεν ἥδη ἐπ' αὐτοῦ ἀλλ' ὑπὸ τὸ κατερχόμενον ἄνωθεν ἀμυδρὸν φῶς διέκρινε τὴν μορφὴν τοῦ παιδίου τοσοῦτον ἥρεμον, τοσοῦτον γαλήνιον, ἐπὶ τῆς πλευστῆς αὐτοῦ κοίτης, ὃστε ἐσεβάσθη τὸν ὅπνον του.

— Ας ἀφήσω νὰ κοιμηθῇ τὸν πιστὸν Παρασκευᾶν, ἐψιθύρισεν ὅστις δὲν θὰ ἀργήσῃ νὰ ἔξυπνησῃ.

Ο Πινσών ἐστράφη πρὸς ἀνατολὰς ἐνεδρεύων τὴν ἐμφάνισιν τῆς ἥμέρας. "Εβλεπε πέριξ αὐτοῦ τὸ ὄδωρο ῥέον καὶ παφλάζον ἐπὶ τῶν σκοπέλων. Ἐκράτει ῥωμαλέως διὰ τὴν χειρὸς τὸ σωσίβιον ἐφ' οὗ δὲ Ζωηρὸς ὑπνωττε λικνιζόμενος ὑπὸ τοῦ μεγάλου καὶ φοβεροῦ Όκεανού.

Σκληραί ἐφάνησαν τῷ μηχανικῷ αἱ ὥραι ἀς ἡναγκάσθη νὰ διέλθῃ ἐπὶ τοῦ ἥρχου μέρους ὅπου κατὰ τύχην ἔδριψθη. Ή ἀπαισία ἔκεινη νῦν τῷ ἐφρίνετο ἀτελεύτητος, ἐνομίζεν ὅτι ἡ ὥρα τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἥλιου εἶχε πρὸ πολλοῦ παρέλθει. Ἀνεζήτησε τὸ ὄρολόγιον του, ἀλλὰ τοῦτο ἐγένετο ἀπομείνειν ἐντὸς τοῦ θαλαμίσκου του· δὲν ἔθλιψη πολὺ διὰ τοῦτο, συλλογιζόμενος οἶτα βλάβην ἥθελεν ὑποστῆ τοῦτο ἐντὸς τοῦ ἀλμυροῦ ὄδατος. Τέλος κιτρίνη ζώνη διεγράφη εἰς τὸ δοϊζοντα· νέφρη τινὰ ἐσπαρμένα ἐν τῷ οὐρανῷ ἐθάβησαν διὰ ῥοδίνης χροιᾶς καὶ παρόμοιος πρὸς σφαίραν χρυσῆν ἐξερχομένην ἐκ καμίνου, δὲ ἥλιος ἀνέκυψεν ἐκ τοῦ κόλπου τῆς θαλάσσης.

Ο Ζωηρὸς ἀφυπνίσθη· ἔχασμήθη ἐκτεινόμενος, ἔροψε περὶ αὐτὸν βλέμματα χαῦνα καὶ ἔκραξεν·

— Εἴμεθα εἰς τὴν στερνά;

— Δηλαδὴ ἐκαθήσαμεν εἰς τὰ ῥηγά· ἀλλὰ βλέπω ἐκεῖ κάτω μίαν παρθίαν, δημοσίην θὰ δοκιμάσωμεν νὰ μεταβῶμεν.

— *Α, άνέκραξεν δ Ζωηρός, καλά σᾶς τὸ ξηλεγα ὅτι θὰ βγοῦμε σὲ κανένα μέρος. Πέτε καὶ τώρα ὅτι αἱ περιπέτειαι τοῦ Ροθίνσωνος εἶνε παραμύθι!

— Δεν τὸ λέγω αὐτὸ, μικρέ μου· αλλὰ διὰ τοῦτο δὲν εἶνε καὶ πολὺ εὐχάριστοι!

— Νὰ ἐμπρός μας ἔνα νησί, νησί ἀληθινό! ἐφώναξε τὸ παιδίον. *Έχει δένδρα, χορτάρια καὶ εἶνε τόσον σιμά...

— Απέχει τρία χιλιόμετρα, τούλαχιστον ἀπὸ τὸ σημεῖον ὅπου εὑρίσκομεθα.

— Καὶ τί μ' αὐτό; ξεύρουμεν νὰ κολυμβῶμεν καὶ ἔχομεν καὶ τὸ σωσίθιον. Τί λέγετε καὶ σεῖς; δὲν κάμνω καλὰ νὰ τὸ φορτώσω μὲ αὐτὰ τὰ ωραῖα κογχύλια δόπον εὑρίσκονται γύρω μας καὶ...

Κρότος τηλεβόλου διέκοψε τὸν Ζωηρόν. Εντὸς τοῦ μαριοῦ πορθμοῦ τοῦ χωρίζοντος αὐτούς ἀπὸ τὴν παραλίας, πρὸς ἣν ἐπόθουν νὰ φίλσωσιν, οἱ δύο ναυαγοὶ εἶδον αἴρηντος ἐμφυνισθέντα ὥστε ἐξελθόντα διπισθεν συμπλέγματος βράχων τὸν Δάβις πλέοντα δι' ὀλίγου ἀτμοῦ. *Ο Πινσών τὴν ἥγειρε τοὺς βραχίονας προσπαθῶν νὰ καταστήῃ ἔκυτὸν δρατὸν καὶ μετ' ὀλίγον πᾶν τὸ πλήρωμα τοῦ ἀτμοπλοίου ἐφάνη πρὸς τὴν δεξιὰν πλευράν. Εντὸς ἡμισείας σχεδὸν ὥρας ὁ Δάβις ἀφίκετο πρὸ τῶν ναυαγῶν, ἀλλ' ἔξηκολούθησε τὸν πλοῖον αὐτοῦ. Μόλις ὑπερέβη τὸ νησίδιον, δ Πινσών ἐράφη πρὸς τὸν μικρὸν αὐτοῦ σύντροφον καὶ τὸν παρετήρησε μετ' ἀγωνίας.

— Εἴμεθα καταδικασμένοι νὰ χαθῶμεν, εἰπεν δ μηχανικὸς μετὰ φωνῆς πεπνιγμένης.

— Νὰ χαθῶμεν, ἐνῷ εἶνε ἐμπρός μας ἔνα νησί μὲ δένδρα; Μὴ τὸ λέγετε αὐτὸ, κύριε, ἔκραξε τὸ παιδίον. Τί θὰ ἐγίνετο δ Ροθίνσων, ἀν ἀπηλπίζετο καὶ δὲν ἐπάλαιεν; *Ἐπειτα, ἀν ὁ Δάβις δὲν ἐφρόντισε δι' ἡμᾶς, δ Φούλτων δὲν θ' ἀργήση νὰ φανῇ καὶ θὰ σταματήῃ βεβαίως.

*Ο Πινσών ἔσεισε τὴν κεφαλήν.

Καὶ ὡς ἔνα δικαιώσῃ τὸ παιδίον δ Φούλτων ἐπεφάνη σὶς τὴν ἄκραν τοῦ στενοῦ.

— *Α, ἐσκέρθη δ Ζωηρός, φάνει νὰ μὴ ἔλθῃ εἰς τὸν πλοίαρχον ἡ ἴδειν νὰ μᾶς παραλάβῃ εἰς τὸ πλοίον του καὶ νὰ μᾶς ἐμποδίσῃ νὰ γείνωμεν Ροθίνσωνες. Αὐτὸ θὰ ἥτο ἀτυχία.

Μὴ τολμῶν νὰ ἐκφράσῃ ὑψηλὴ τὴν φωνὴν τὸν φόρον αὐτοῦ, δ Ζωηρός ἐτάχθη παρὰ τὸν Πινσών ὅστις ἥδη ἔκινε τοὺς βραχίονας ἐκπέμπων μεγάλας κραυγὰς ὅπως ἔλκυσθε τὴν προσοχὴν τοῦ πλοιάρχου καὶ τῶν ἀξιωματικῶν.

Πολλαπλασιάζων τὰ σχήματα αὐτοῦ καὶ σύρων ταύτοχρόνων, τὸ σωσίθιον, δ Πινσών προυχώρει ἐντὸς τῶν ἀβαθῶν ὑδάτων πρὸς τὸ στενόν, εἰς οὐ τὸ ἄκρον ἀνεφρίνετο ἥδη δ Φούλτων. Μετά τινα βήματα, τὰ ὑδάτα τὸ ἐγένοντο βαθέα καὶ ἐδέησε νὰ σταματήσωσιν. Οἱ ναῦται τοῦ Φούλτωνος διέκριναν τοὺς ναυαγοὺς, διότι ἐφαίνοντο συν-

ῳδούμενοι παρὰ τὴν μίαν τοῦ πλοίου πλευράν, ἀντήχει δ' ἡ φωνὴ τοῦ πλοιάρχου.

— Ανάθα επάνω εἰς τὸ σωσίθιον, μικρὲ, ἐκράγασεν δ Πινσών, πρέπει νὰ προσεγγίσωμεν ὅσον τὸ δυνατὸν περισσότερον, εἰς τὴν γραμμὴν, τὴν δριπίαν ἀκολουθεῖ δ Φούλτων, καὶ ἀν μᾶς ἐγκαταλείψῃ ἀσπλάγχνως πάλιν δὲν θὰ χάσωμεν τὸν κόπον μας, διότι θὰ πλησιάσωμεν περισσότερον εἰς τὴν μεγάλην νῆσον καὶ θὰ προσπαθήσωμεν ν' ἀράξωμεν εἰς αὐτήν.

Ο Ζωηρός δὲν ὑπήκουε προθύμως. Παρεπονεῖτο λέγων ὅτι ἡσθάνετο ζάλην, καὶ ὅτι ἥλγει τὴν κεραλήν οὐχ ἥττον προύτινα νὰ κολυμβᾶ. Οἱ ναυαγοὶ διδηγοῦντες τὸ σωσίθιον προύχωρησαν ἐκ νέου ἐντὸς τῆς θαλάσσης. Πλὴν τὰ καταπεπονημένα αὐτῶν μέλιν πακῶνται ἔξυπηρέτουν αὐτούς· οἱ κόποι τῆς προτεραίας, ή πολύώρος ἐντὸς τοῦ ὑδάτου διαιροῦνται αὐτῶν καὶ η παντελής στέρησις τῆς τροφῆς εἰχονταις αὐτούς. *Ο Ζωηρός ὠχρός, διγῶν, ἔπαυσε μετ' ὀλίγον νὰ κολυμβᾷ. *Ο Πινσών ἐδοθήσεν αὐτὸν ἀμέσως ν' ἀνέλθῃ ἐπὶ τοῦ σωσίθιου, μετὰ πολλῆς δυσκολίας, διότι τὸ παιδίον ἀνάλγητον γενόμενον καὶ ἀπολέσταν τὴν συναίσθησιν ἐψιθύριζεν ἀσυναρτήτους λέξεις.

— Πυρετὸν ἔχει! ἐσκέρθη δ Πινσών· ἀν μὲ παπάση η ἐμὲ εἴμεθα χαμένοι!

*Η μηχανὴ τοῦ Φούλτωνος ἔπαυσεν ἀποτόμως κινουμένη καὶ τὸ μέγα ἀτμοπλοίον ἐφάνη σχίζον τὰ ὑδάτα μετὰ ταχύτητος ἥλαττωμένης. Λέμονος ἐλαυνουμένη ἐπὶ τοῦ ἔρετῶν ἐφάνη ἀποσπασθεῖσα αὐτοῦ διευθυνομένη ἐν σπουδῇ πρὸς τὸ σωσίθιον. Μετὰ δὲν τέταρτον τῆς ὥρας ὁ Πινσών καὶ δ Ζωηρός ἐπεβιβάζοντο ἐπὶ τοῦ Φούλτωνος, διότις ἀνέλαβε πάραυτα τὸν πλοῦν.

— Χαίρω πολὺ διότι σᾶς βλέπω, ναὶ, χαίρω πάρα πολὺ, ἀνέκραξεν δ πλοίαρχος λαμβάνων τὰς χεῖρας τοῦ μηχανικοῦ καὶ σφίγγων αὐτὰς ἵσχυρας. *Απὸ χθὲς ὁμιλήσαμεν πολὺ περὶ ὑμῶν καὶ δὲν ἥλπιζομεν νὰ σᾶς ἐπανίδωμεν.

— Δὲν πταίετε σεῖς, ἀν ζῶμεν ἀκόμη, ἀπήντησεν δ Πινσών μετὰ πικρίας.

— *Η στρατιωτικὴ ὑπηρεσία ἔχει ἀπαιτήσεις συληράς, ἀπανθρώπους, εἰπε μετὰ σοβιρότητος δ πλοίαρχος. *Η ζωὴ ἔνδος ἀνθρώπου λογίζεται μηδὲν εἰς τινὰς περιπτώσεις· οἱ περὶ ἐμὲ τὸ γινώσκουσι καλῶς. Σταματῶν χθὲς ὅπως σᾶς βοηθήσω, ηθελον ἀφήσει ἐκτεθειμένας εἰς κίνδυνον χιλιάδας ὑπάρχεις, ἵσως, διότι δ Δάβις ἐλευθερούμενος ἀπὸ τῆς καταδιώξεως θήσειν ἔκρισεις ἐκ νέου τὴν λεηλασίαν. Τώρα δὲ τὰς βλέπω ἐνώπιον μου, χαίρω ὑπερμέτρως.

*Ο Πινσών εἶχε πολλὰ ν' ἀντείπῃ εἰς τοὺς λόγους τούτους, ἀλλ' ἀκούων αἴφνης λέξεις τινὰς ἀσυναρτήτους προφερούμενας ὑπὸ τοῦ Ζωηροῦ, ἀνεσκίρτησεν. *Ηρπασε τὸ παιδίον, μετάνηγκεν αὐτὸν εἰς τὸν θαλαυίσκον, τὸ ἐτοποθέτησεν ἐπὶ τῆς κλίνης, καὶ ἐκάθισε παρὰ τὸ προσκεφάλαιον αὐτοῦ.

Ἐπὶ τεσσαράκοντα δικτὸν ὥρας ὁ ἀσθενής παρελάλει, ὡμίλει περὶ τοῦ Ἱοβίνσωνος, περὶ τοῦ Παρασκευῆς, καὶ ἀπήγγειλε τεμάχια ὄλοντος ἐκ τοῦ βιβλίου, δύπερ ὑπῆρξεν ἡ αἰτία τῆς ἀναχωρήσεώς του. Ὁ ἵκτρὸς τοῦ πλοίου ἐφοβεῖτο μὴ ἐπέλθῃ ἐγκεφαλικός πυρετός, ἀλλ' εὔτυχῶς ὁ κίνδυνος ἀπετοθήθη. Ὁ Πινσών, καίπερ ἔξηντλημένος, οὐδὲπὶ στιγμὴν ἥθελησε γὰρ ἐγκαταλιπητὴ τὸν μικρὸν αὐτοῦ σύντροφον. Παρὰ τὰς παραινέσεις καὶ τὰς παρακλήσεις τοῦ πλοιάρχου καὶ τοῦ ὑπάρχου καὶ κατ' αὐτὰς τὰς ὥρας τοῦ γεγονότος ἤρετο νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν θέσιν του καὶ ἔτρωγε παρὰ τὸν ἀσθενῆ.

— Αὐτὸν τὸ καῦμένον τὸ παιδὶ μοῦ ἔσωσε τὴν ζωὴν, ἔλεγε. Θὰ παρέβλεπα ἴερὸν καθηκον, ἂν δὲν ἐπροσπαθοῦσα καὶ ἐγὼ νὰ τὸ λυτρώσω ἀπὸ τὸν θάνατον.

Εἶτα στηρίζων τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τοῦ βραχίονος ἐγγὺς τῆς κλίνης, ἐσκέπτετο περὶ τῆς παραδόξου ἀλληλουχίας τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων.

— Ἀν δὲν ἥθελε τρέφει τόσον θαυμασμὸν πρὸς τὸν Ἱοβίνσωνα αὐτὸν τὸ παιδὶ, ἐσκέπτετο, δὲν θὰ τὸ ἀνεύρισκον ἐπάνω εἰς τὸ πλοῖον καὶ θὰ ἔκαμψα μόνος αὐτὸν τὸ παράδοξον ταξίδιον. Ἀν ἔλειπνεν δὲν θὰ παρέβλεπα τὸν πατέρα, αὐτὸν δὲν θὰ ἐσκέπτετο ὅτι ἦτο πιθανὸν νὰ ναυαγήσωμεν καὶ δὲν θὰ εἴχε τὴν ἐτοιμότητα νὰ δύψῃ τὸ σωτήριον μὲ τὸ δόποιον ἐσώθημεν. Χωρὶς ἀλλο, δὲν πρέπει νὰ γελᾷ κανεὶς διὰ κανὲν πρᾶγμα εἰς αὐτὸν τὸν κόσμον καὶ ἀρχίζω νὰ πιστεύω ὅτι δὲν Ἱοβίνσων ἦτο πράγματι μέγας ἀνθρωπός.

Ἡ ἀμοιβαία ἀφοσίωσις τῶν δύο ἐπιβατῶν τοῦ Φούλτωρος ἐφείλκυσε πρὸς αὐτοὺς παντὸς τοῦ πληρώματος τὰς συμπαθείας. Οὕτω πέντε ἡμέρας μετὰ τὴν σωτηρίαν αὐτῶν, ὅτε δὲν Πινσών ἐφάνη ἐπὶ τοῦ καταστρόψιας φέρων εἰς τὰς ἀγκάλας τὸν Ζωηρὸν, θορυβόδεις οὐρφρὰ ἀντήχησε πρὸς τιμὴν αὐτῶν καὶ τετρακόσιαι χεῖρες ἔθλιψαν τὴν ἰδικὴν των.

Ἐνῷ ἀπήντων μετὰ συγκινήσεως εἰς τὴν ἐκδήλωσιν ταύτην τῆς συμπαθείας, δὲν Πινσών καὶ δὲν Ζωηρὸς παρετήρουν ταυτογρόνως ἐκπεπληγμένοι τὸ πρὸ αὐτῶν θέχμα. Απέραντος παραλίᾳ ἔξετείνετο δειξιόθεν τοῦ ἀτμοπλοίου τοσοῦτον πλησίον κειμένη ὥστε διεκρίνοντο διὰ γυμνοῦ ὅφθαλμοῦ αἱ ἐπ' αὐτῆς κείμεναι οἰκίαι καὶ τὰ δένδρα. Ἐμπροσθεν, εἰς ἀπόστασιν ἐλάσσονα τοῦ ἐνὸς χιλιομέτρου δὲν Ἰάβις ἐφαίνετο πλέων ἐν τῇ αὐτῇ γραμμῇ μετὰ τοῦ ἐχθροῦ αὐτοῦ. Μεταξὺ τῶν δύο ηύρισκετο μέγια ἀτμόπλοιον εἰς οὖν τὸν ἴστον ἐκυμάτιζε σημαία λευκὴ καὶ ἐρυθρὰ. Ολίγον ὅπισθεν αὐτῶν ἐφαίνετο ἔτερον πολεμικὸν ἀτμόπλοιον φέρον ἵσπανικὴν σημαίαν.

— Τί δηλοῖ τοῦτο; ἡρώτησεν ἐπὶ τέλους τὸν ὑπαρχόν δὲν Πινσών τί ἔχει εἶναι αὐτή; Συνωμολογήθη λοιπὸν εἰρήνη μεταξὺ τῶν Βορείων καὶ τῶν

Νοτίων διὰ γὰρ ἀφίνηρ ὁ Φούλτωρ τὸν Ἰάβις νὰ πλησιάζῃ εἰς ήμέσιαν ἀπόστασιν βολῆς;

— Ἡ ἔνορὰ αὕτη εἶναι ὁ Ἄγιος Δομίγκος, ἀπήντησεν ὁ ὑπαρχός. Εὑρισκόμεθα ἀπὸ τῆς χθὲς ἐντὸς τῶν διδάτων τῆς αὐτοκρατορίας τῆς Ἀΐτης. Καὶ τοῦτο δὲν θὰ δυπόδιξεν ἵστως τὸν πλοίαρχον νὰ ἐπιτεθῇ κατὰ τοῦ Ἰάβις. Άν δὲν ἐπανική φρεγάτα, τὴν ὁποίαν βλέπετε, δὲν ἐφαίνετο ἔχουσα διάθεσιν νὰ κατασήσῃ σεβαστὴν τὴν σημαίαν τοῦ Σουλούκ.

— Καὶ ποῦ πηγαίνομεν; Εἰς τὸν λιμένα τοῦ Πρίγκιπος;

— Πηγαίνομεν εἰς τὴν Ἀβάνην κατὰ πάσχα πιθανότητα. Ὁ Ἰάβις, ως καὶ ἡμεῖς, δὲν ἔχει ἀνθρακας καὶ πλέον μὲ τὰ ἵστια.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην προσελθὼν ὁ πλοίαρχος ἔτεινε τὴν χειρα πρὸς τὸν υπαρχικὸν, ἡσιε; ἀνταπέδωκε διλίγον ψυχρῶς τὸν χαιρετισμόν.

— Εἰσθε ἀκόμητο δυστηρητημένος μαζύ μου, εἰπεν δὲν γενναῖος ἀξιωματικός· τὸ ἐννοοῦ. Ἀλλ' ὅσην συμπάθειαν καὶ δὴν ἔχω πρὸς δύμας, κύριε προσέχω πρὸς πάντων εἰς τὸ καθηκόν μου. Καὶ δὴν ἀντέδη δὲν ὑπαρχός ἔπιπτεν εἰς τὴν Υάλασσαν, ως σεῖς, τὸ αὐτὸν ἥθελον πράξει. Εν πολέυω, σας ἐπαναλαμβάνω, ή ζωὴν ἐνὸς ἀνθρώπου θεωρεῖται μηδὲν ἀπέναντι τοῦ ἐπιδιωκομένου σκοποῦ καὶ ἀνάγκη παρισταται πολλάκις νὰ θυτιάσωμεν ἐκατὸν ὅπως σώσωμεν χιλίους.

— Ἀτύχημα ἦτο νὰ εὑνεθῶ σημά εἰς τὸ δόρυ τὸ δόποιον ἔκραυσεν ἡ σφαῖρα τὸ ἀναγνωρίζω, εἰπεν δὲν Πινσών. Ἐν τούτοις, πλοίαρχε, ἔχω τόσας διποχοεώσεις πρὸς δύμας, ώστε δὲν δικαιοῦμαι νὰ ἔχω κανὲν παράπονο. Ἐδραδύνατε διλίγον ἀλλ' ἐπὶ τέλους μᾶς ἐσώστε καὶ σας εἰμι καὶ εὐγνώμων ἐγὼ καὶ δὲν τροφός μου.

— Εἶνε καλλίτερος. Βλέπω, αὐτὸς δὲν κατεργάζονται.

— Ἀπὸ τώρα ἀρχίζει νὰ λέγῃ ὅτι θέλει νὰ περιπατήσῃ, ἀπήντησεν δὲν Πινσών· ή δίαιτα δύως τὸν ἐξησθέντες τόσον, ώστε δὲν ἐμπορεύεται σταθῆ δοθείσ. Ο ἵκτρὸς μὲ διαβεβαιοῦ ὅτι ἐντὸς τοιῶν ημερῶν θὰ τρέχῃ ὅπως καὶ πρῶτα, καὶ ἐπεθύμουν νὸς περάσουν τὸ διγρηγορώτερον αἱ τρεῖς αὐτοὶ ημέραι.

— Αφοῦ εἰρήνευσε μετὰ τὸν πλοίαρχον δὲν Πινσών, κατῆλθε πρὸς τὸν μικρὸν αὐτοῦ σύντροφον.

— Αὐτὴν ἡ ἔνορὰ εἶναι ὁ Ἄγιος Δομίγκος; ἡρώτησε τὸ παιδίον· νοοῦζω ὅτι βλέπω φοίνικας.

— Δὲν ἀπατᾶσαι, διότι εὑριστόμεθα ἀπέναντι τοῦ Ἄγιου Δομίγκου, νήσου ἀνακαλυφθείστης τὸ 1492 ὑπὸ τοῦ Χριστόφόρου Κολόμβου, διστις ἀπεκάλεσεν αὐτὴν Ἰσπανίαν. Ὁ Ἄγιος Δομίγκος ἐκαλεῖτο ὑπὸ τῶν Καραϊβῶν, διπὸ τῶν δόποιων ἐκατοικεῖτο κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, νήσος τῆς Ἀΐτης, τὸ δόποιον εἰς τὴν γλαῦσσαν αὐτῶν δηλοῖ Χώρα δρεινή.

— Εἶνε μεγάλη ἡ νήσος αὐτή; ἡρώτησεν δὲν Ζωηρὸς παρατηρῶν ἀπὸ ἀνατολῶν εἰς δυσμάς,

— Έγειρι μῆκος 600 χιλιομέτρων καὶ πλάτος 260. Διαιρεῖται εἰς δύο μέρη. Τὴν Δουμινικανὴν δημοκρατίαν καὶ τὴν Αὐτοκρατορίαν τῆς Ἀΐτης. Ἡ νῆσος αὕτη, ἡ πλουσιωτέρα τῶν γαλλικῶν ἀποικιῶν ἀπεστάτησεν ἀπὸ τῆς μητρὸς πατρίδος τὸ 1791. Οἱ μικροί, ἔνεκα παρεξηγήσεως κατέσφαξαν τοὺς λευκοὺς, οἵτινες εἶχον ἀποδώσει αὐτοῖς τὴν ἐλευθερίαν. Ἐκτοτε, καίτοι ἐγένετο ἀπόπειρα τὸ 1802 πρὸς ἐπανάκτησιν αὐτῆς, ἡ νῆσος τοῦ Ἀγίου Δομίγκου εἶναι ἀνεξάρτητος.

Οτε ἤρχε τὰς ἑρωτήσεις δὲ Ζωηρὸς δὲν ἐκρατεῖτο πλέον. Ἐδέσπεν οὖθεν δὲ μιχανικὸς νὰ διηγηθῇ πρὸς αὐτὸν πᾶσαν τὴν ἴστορίαν τοῦ Ἀγίου Δομίγκου, τὴν τοῦ ἐλευθερωτοῦ αὐτοῦ Τουσκανὸν Δουζερτὸν καὶ τὴν τοῦ ὑπαρχηγοῦ αὐτοῦ Δεσσαλίου. Οτε ἤρχουσεν δὲτι ἡ κειμένη ἐνώπιον αὐτῶν γὰρ παρῆγε ζάχαριν, κοκκοκάρουα, καφέν καὶ δὲτι ἐν τοῖς δάσεσιν αὐτῆς διατείνεται πίνηκοι καὶ ψιττακοὶ, δὲ Ζωηρὸς κατελήφθη ὑπὸ σφροδός ἐπιθυμίας νὰ ἐπισκεψθῇ αὐτὴν, ηγάπηθη δὲ δύπως δὲ Λάβις προτοριμισθῇ εἰς τὴν πρωτεύουσαν αὐτῆς, τὸν Λιμένα τοῦ Πρίγκιπος.

Ἐδέσπεν ἐπίσης νὰ τῷ ἔξηγήσῃ δὲ Πινσών διατί δὲ Λάβις καὶ δὲ Φούλτωρ παρέπλεον τὴν ἀκτὴν ἐπιτηρούμενοι ὑπὸ τῆς ἴσπανικῆς φρεγάτας καὶ τοῦ ἄντινοῦ βασιλίου. Τὴν ἐπανάριον μετὰ μεσημέριαν δὲτι ἀνηλθεν ἐπὶ τοῦ καταστρώματος βαδίζων ἀφ' ἐκυτοῦ νῦν, εὗρε τὰ πράγματα εἰς οἷς καὶ τὴν προτεραίαν θέσιν. Η ἕπορά ἔξετείνετο ἀπέραντος καὶ πῆδες ἀνατολὰς καὶ πῆδες δυτικὰς καὶ τὰ τέσσαρα πλοῖα ἔπλεον εἰς ἀπόστασιν πεντακοσίων μέτρων ἀπὸ ἀλλήλων. Ἐπὶ τοῦ Λάβιος οἱ ναῦται ἀντὶ νὰ φέρωσι στολὴν ὡς τὸ πλήρωμα ὅλων τῶν λοιπῶν πλοίων, ἔφερον μάλλινους χιτῶνας παντοίων χρωμάτων.

— Εκεῖ μέστα, εἴπεν δὲ πλοίαρχος πρὸς τὸν Πινσών, εἶναι πραμαζεύματα ἀπὸ ὅλα τὰ ἔθνη, καὶ δόλους αὐτοὺς ήθελα νὰ τοὺς ἴδω κρεμασμένους εἰς τὰ κατάρτια μου. Εἶμαι φιλάνθρωπος, καὶ μολονότι οἱ Νότιοι πολεμοῦν διὰ μίαν ἐσφαλμένην ἰδέαν, τοὺς ἀναγνωρίζω ὡς γενναίους ἐχθρούς. Ἄλλ' αὐτοὶ οἱ ξένοι τί ζητοῦν εἰς τὰς ἴδιας μας διαφορὰς;

Ο Πινσών ἥδύνατο νὰ τῷ ἀπαντήσῃ δὲτι καὶ οἱ Βόρειοι ἐστρατολόγουν Ἰρλανδούς καὶ Γερμανούς· πλὴν εἴχεν ἀποφασίσει νὰ μὴ ἐπιχειρῇ τοιούτου εἰδούς συζητήσεις μετὰ τοῦ πλοίαρχου· ἐκρατήθη δὲν καὶ τὴν φορὰν ταύτην, ἀν καὶ παρ' ὅλιγον ν' ἀθετήσῃ τὴν ἀπόφασίν του.

Αὐτὴν δὲ νῆσος τοῦ Ἀγίου Δομίγκου, κύριε, εἴπεν αἴφνης δὲ Ζωηρὸς, δὲν θὰ ἐπανέλθῃ πλέον εἰς τὴν Γαλλίαν;

— Ογκι, μικρέ μου· διότι δὲτι ἡ πατρὶς ἡμῶν παρεργήθη τῶν δικαιωμάτων αὐτῆς. Ἄλλ' δὲ νῆσος τὴν δοπίαν βλέπεις δὲν εἶναι πλέον δὲ Αΐτη. Εἴμεθα ἀντικρου τῆς γείτονός της, τῆς νῆσου Κούρχας δὲ Ἀΐτας.

— Ἀΐτας, ἐπανέλαβεν δὲ Ζωηρός· ἀπὸ αὐτοῦ ἔρχονται τὰ καλὰ σιγάρα;

— Βέβαια καὶ ἡ φήμη αὐτῶν εἶναι δικτία. Ἡ νῆσος τῆς Κούρχας, ἡς δὲ πατει παρὰ τοῦ Ἀγίου Δομίγκου τὸν τίτλον Μαργαρίτης τῷ. Αἰτιλλόρ εἶναι ἡ μεγαλειτέρη τῶν νήσων, τὰς δοπίας οἱ γεωγράφοι διαιροῦν εἰς μικρές καὶ μεγάλας Ἀντίλλας. Αἱ μεγάλαι Ἀντίλλαι εἶναι δὲ Κούρχα, δὲ Αΐτη, δὲ Ιαματίκη καὶ τὸ Πόρτον-Ρίζκον¹ αἱ μικροί εἶναι δὲ Ἀγίος Θωμᾶς, δὲ Ἀγίος Ιωάννης, δὲ Ἀγκουέλλη, δὲ Ἀγίος Βαρθολομαῖος, δὲ Ἀγίος Εὐστάθιος, δὲ Δεσποράδη. δὲ Δουμινίκα, δὲ Μαρτινίκα, δὲ Τελάγο, δὲ Τριάς, δὲ Κυροκσώ κλπ. κλπ. Ἡ νῆσος Κούρχα ἀνεκαλύφθη ὑπὸ τοῦ Χριστοφόρου Κολόμβου² ἔχει μῆκος ἐξ Ἀνατολῶν πρὸς δυσμάς 1150 χιλιομέτρων καὶ πλάτος 70 περίπου. Καθὼς δὲ Ἀγίος Δομίγκος, παράγει ἐπίσης καφέν, κακάν, δρῦζαν, περιέχει δὲ μεταλλεία χρυσοῦ καὶ χαλκοῦ.

Ο Ζωηρὸς ἔγαρθε μακρὸν δὲτι κατὰ πᾶσαν πιθανότητα δὲ Φούλτωρ ἔμελλε νὰ προσεγγίσῃ εἰς Ἀΐταναν. Κρατῶν τηλεσκόπιον παρετέθει ἀκαταπαύστως τὰς ἀκτὰς, ἔξεπεν πε δὲ χαρμοσύνους φωνὰς διακρίνων τὰς οἰκίας καὶ τοὺς κατοίκους. Μικρὸν πτηνὸν παραφερόμενον ἐκ τῆς ξηρᾶς ὑπὸ τοῦ ἀνέμου προσελθόν ἐκαθέσθη ἐπὶ τῆς κεραίας καὶ ναύτης συλλαβών αὐτὸν τὸ ἐδώρητεν εἰς τὸ παιδίον.³ Ήτο μικρὸν στροφύλιον ἔχον πτερά κυανᾶ καὶ δ θαυμασμὸς τοῦ παιδίου πρὸς τὰς χώρας ἐν αἷς ἔφαίνοντο παρόμοια πτηνὰ, ἐδιπλασιάσθη.

Ἐπὶ τρεῖς εἰσέτι ήμέρας τὰ τέσσαρα πλοῖα ἔπλευσαν δύοδιον ἐν τῇ αὐτῇ τάξει, δόποτε ἐφάνη μακρόθεν τὸ φρούριον τοῦ Μαζύρου, οὗ δημισθεν κεῖται δὲ πόλις Ἀΐτανα. Τὸ ἀΐτινὸν βρύκιον χαιρετίσαν αἴφνης τοὺς συμπλέοντας, ἐστράφη ἐπιστρέφον εἰς τὴν ἔκυπτην πατρίδα. Ο Φούλτωρ καὶ δὲ Λάβις φερόμενοι ὑπὸ τῆς αὔρας προσήγγιζον πολλάκις ἀλλήλους, καὶ τότε δὲ πλοίαρχος μόλις συνεῖχε τὴν δργὴν καὶ ἀπεφάσιζεν αἰρημάτως νὰ ἐπιτεθῇ κατὰ τοῦ πειρατοῦ, ἔστω καὶ ἀν ἐπρόκειτο ν' ἀναμιχθῇ εἰς τὴν πάλην καὶ δὲ ισπανικὴ φρεγάτα. Ἄλλ' δὲ ἔλλειψις τοῦ ἀνθρακος, σύνεστη τῆς δοπίας ἐματακιοῦντο αἱ κινήσεις αὐτοῦ ἦτο ἐμπόδιον, δέπερ δὲν ἥδύνατο νὰ ὑπερποδήσῃ. Ενεκριτέρει λοιπὸν, οὐ πείκων εἰς τὴν ἀνάγκην. Ἄλλως τε καὶ ἐσκέπτετο δὲτι οἱ Βόρειοι εἴχον ἀρκετοὺς ἐχθρούς παλαίοντας κατὰ τῶν Νοτίων, ὃς δὲν ἦτο φρόνησις νὰ γένωσι καὶ νέας ἔριδας καὶ νέους ἐχθρούς.

Περὶ τὴν τρίτην ὥραν μετὰ μεσημέριαν δὲ Λάβις εἰσῆλθεν ἐντὸς τοῦ στενοῦ πορθμοῦ τοῦ ἀγοντος πρὸς τὴν Ἀΐτανα, ἡς δὲ ὁρατὸς λιμένην δὲν εἶναι δρυτὸς ἐκ τῆς θαλάσσης. Ο Πινσών συναγαγὼν τὰ δλίγα ὑποκάμισα εἰς δὲ συνίστατο πᾶσα δὲποσκευὴ αὐτοῦ καὶ δὲ τοῦ Ζωηροῦ ἔστη παρὰ τὴν κλίμακα, ἔτοιμος ν' ἀποβιβασθῇ πρῷτος. Συνωμίλει μετά τινος σηματοφόρου, ὅστις ἐγίνω-

σκε καλῶς τὸν λιμένα τῆς μεγάλης ἴσπανικῆς νήσου καὶ ἔδιδεν αὐτῷ πληροφορίες διά τινων μέσων ἡδύνατο προσφοράτερον νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς Εὔρωπον. Μετὰ μεγάλης εὐχαριστήσεως ἐμάνθανεν ὅτι ἔν αὐτοῦ πλοίοιν ἔξετέλει τακτικὴν κατὰ μῆνα συγκοινωνίαν μεταξὺ τῆς νήσου καὶ τῶν Γαδείρων, καὶ ὅτι ἔτερον αὐτοῦ πλοίοιν ἔξετέλει τὴν μετά τῆς Ἀγγλίας συγκοινωνίαν. Ἐπιθυμῶν νὰ ἐπανέλθῃ, τάχιον εἰς Γαλλίαν διαπεράσσεις ν' ἀναχωρήσῃ διὰ τοῦ πρώτου ἀναχωροῦντος αὐτοῦ πλοίου.

Κατὰ τὸ διάστημα τούτο διπλόικος περικυκλούμενος ὑπὸ τῶν ἀξιωματικῶν συνετήσεων ζωηρῶς περιέφερε τὸ τηλεστόπιον αὐτοῦ εἰς τὸν δρίζοντα, διπού περιέφερε τὸν πλοίον τοῖς εἰκοσι περίποιαν, ὃν τὰ μὲν ἀπειλαρύνοντο τοῦ λιμένος, τὰ δὲ ἐφερίνοντο διευθυνόμενα πρὸς αὐτόν. Ἡδη τὸ φρούριον τοῦ Μαύρου ἦτο λίγην ἐγγὺς, ὥστε διὰ γυμνοῦ δρήθιλου ἡδύνατο νὰ διακρίνῃ τοὺς σκοποὺς περιφερούμενούς ἐπὶ τῶν προμαχώνων, διπότε πυκνὰ νέρη πανοῦ ἐξῆλθον ἐκ τῆς καπνοδόχης τοῦ Φούλτωρος, τὸ ίστιον κατεβαῖσθη, διὰ τοῦ πλοίου ἐτέθη εἰς ἐνέργειαν, τὸ πλοῖον ἐστράφη καὶ ἀπειλαρύνθη ταχέως τοῦ λιμένος, ἐν φόρῳ πινσών ἐνόμιζεν ἡδη αὐτὸν ἀγκυροθοληταν.

— Ἀναχωροῦμεν πάλιν! ἀνέρχεταις ὁ Ζωηρός. — Ο μηχανικὸς καταπινγεῖς δὲν ἡδυνήθη ν' ἀπαντήσῃ καὶ κατέπεσεν κάθυμος ἐπὶ τινος ἐδωλίου.

[Ἐπειτα συνέχεια.]

ΑΓΡΟΤΙΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Z'

Ἐπεριναὶ συνδιαλέξεις. — Ισορίαι λύκων. — Η βασιλόπητα τῶν χωρικῶν. — Τὸ Ξηροχώριον. — Ο Βόλος. — Ο ὑπολογικὸς Μαυροδῆμος. — Αργήσης τῆς μετὰ τῶν Τούρκων συμπλοκῆς. — Ο Ψαρᾶς κ' ἡ Βοσκοπούλα.

Ἡδη ὅτε πλέον αἱ συνήθεις ἐσπεριναὶ τῶν χωρικῶν ἀτροχοίσι, συνιστάμεναι κυρίως εἰς τὴν φύλαξιν τῶν ἀλωνίων, καὶ τῶν ἀμπελώνων, ἔληξαν, περιτωθέντος καὶ τοῦ τρυγητοῦ, ἡκιστα πλουσίου, διότι ἐλάχισται εἶναι καὶ τῶν ἀμπελώνων αἱ ἐκτάσεις, πολὺ συχνὰ ἔχω τὴν εὐχαρίστησιν νὰ δέχωμαι αὐτοὺς εἰς ἐσπερινὰς συνδιαλέξεις.

Πρώτη διατύπωσις τῶν ἀνερχομένων τὴν αλίμακα τοῦ πύργου ἀγροτῶν εἶναι ἡ παρὰ τὴν θύραν ἀνάθεσις τῶν ἐκ δέρματος αἰγῶν διποδημάτων αὐτῶν. Εἶναι τοῦτο ἐκδήλωσις σεβασμοῦ ὡς τῶν εἰς Τζαμίον εἰσερχομένων Οἴωμανδν; Εἶναι φιλοφροσύνης δειγμα ἡ δρος ἐπιβραχλόμενος ὑπὸ τῆς καλῆς ἀγωγῆς; Ἀγνοῶ, οὐδὲ δύναμαι νὰ ἐρωτήσω περὶ ζητημάτως τόσῳ λεπτοῦ. Τοῦτο μόνον γνωρίζω ὅτι οἱ χωρικοὶ ἐγνοοῦσι νὰ μὲν πισκέπτωνται γυμνόποδες. Εἴναι τούτοις κατώρθωσα νὰ εἰσαγάγω τὴν χρῆσιν τῶν ἐδωλίων, ἐν τῷ πύργῳ μου τούλαχιστον, οὐχὶ ἀνευ ἐπιμονῆς καὶ ὑπογονῆς, πείθων αὐτοὺς νὰ μὴ κάθηνται σταυροποδητεῖ ἐπὶ

τοῦ διπέδου καταλείποντες κύκλῳ τὰ ἔδώλια κενά. Αἱ συνδιαλέξεις συνήθως εἶναι ζωηρόταται· οἱ χωρικοὶ εἶναι ὑπὲρ τὸ δέον διαιληπτικοί, παρεισάγουσι δὲ πάντοτέ τι ἐν τῇ δημιούρᾳ αὐτῶν ἵκανον νὰ κινήσῃ τὴν περιεργίαν μου ἢ νὰ τηρήσῃ ἀκοίμητον τὸν προσοχήν μου. Ἐν ύδον ἐλάττωμα ἔχουσι λίγα κοινοθουλευτικά—δημιούσι πολλάκις ὅλοι δύοο!

Σπανιώτατα αἱ συνομιλίαι ήδην στρέφονται περὶ τὴν πολιτικὴν, δισκάκις μὲν εὑρίσκουσιν ἀναγνώσκοντα ἐφημερίδας. Τότε μὲ παρακαλοῦσι νὰ τοῖς εἰπῶ:

— Τί καινούργια χαμπάρια λένε ἡ μερίδες; Ἄλλα καὶ αὐταὶ αἱ περὶ πολιτικῶν δημιούσι δὲν διοιάζουσι τὰς ἐν τοῖς καφενείοις καὶ ταῖς αἰθουσαῖς τῶν πόλεων πεισματώδεις συζητήσεις περὶ τῆς κρίτιτον δργανώσεως τῆς ὑπηρεσίας τοῦ κράτους, περὶ τοῦ καταλλήλου χρόνου πρὸς σύγκλησιν τῆς Βουλῆς, πρὸ πάντων δὲ περὶ τῆς ἀρίστης ἔξιτερης πολιτικῆς, θέματος ἐπὶ τοῦ διποίου πάντων ἔχομεν τόσην εἰδικότητα, ὥστε ἐναλλάξ καὶ ἀνὰ εἰς καθολικέραν θά ἡδυνάμεθα θαυμασίων νὰ διευθύνωμεν τὸ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργείον τῆς Ἐλλάδος. Οἱ χωρικοὶ δημιούσι πολιτικὰ ἀνευδιαφέροντος, περιοριζόμενοι εἰς ἀπλάξις ἐκφράσεις θαυμασμοῦ. δισκάκις πρόκειται περὶ προόδου ή νίκης τῶν Ἕγγελών καὶ εἰς ἐμπαικτικὰς βλασφημίας, διπόταν γίνεται λόγος περὶ τοῦ μουντζουρωμένου Ασσυρίην, ὡς τὸν δινομάζουσι. Μόνον ἡ κατὰ τὰ ἐλληνοτουρκικὰ μεθόρια συμπλοκὴ συνετάραξε πράγματι αὐτοὺς, διότι ἐφοήθησαν πρόδοιον τοιχογόνων—Μὴν τοὺς πάρουν πάλι τὰ παιδιά τοῦς τὴν ἐπιστρατεία, ἀπάνω π' ἀρχῆσυν ἡ δουλειαίς.

**

— Επρεπε νὰ μείνῃς τὸν χειμῶνα ἐδῶ, μοὶ ἔλεγεν ἐν μιᾷ τῶν ἐσπερίδων ἀκμαῖός τις χωρικὸς, δ. Δημήτριος Γαβριήλη, νὰ ἔσαι, διταν τὸ χρόνον πάξις ἵστα καὶ τὰ κεραμίδια τῶν σπιτιῶν κιἀνοίγωμε δρόμους μὲ τὰ φτυάρια.

— Τότε νὰ ἰδης κυνῆγι! προσέθηκεν ὁ Νικολὸς Δελχάς, δ. Άριστος τῶν ἐν τῷ χωριώ σκοπευτῶν, τεσσαρακοντούτης, ὑψηλὸς καὶ εὐρύστερος ὡς γρενναδιέρος, ἔχων τὴν μανίκιν νὰ νομίζῃ ὅτι πάσχει ἐκ συχνῶν πυρετῶν, ζλως ἀνυπάρκτων.

— Σὰν τί κυνῆγι; θρώτησα.

— Ο. τι θέλεις. Κοτσύφια καὶ μὲ χώρις μπαρούτι.

— Ἀλλὰ πῶς;

— Νὰ, μὲ τὴν θηλειαίς. Ἔνας ἄνθρωπος μ. πορεῖ νὰ πιάνῃ τριάντα, σαράντα τὴν ἡμέρα. Επειτα φάσαις, ἀγριοπερίστερα, μὲτα τουφεκία δέκα καὶ δεκαπέντε, μπεκάτσαις μεσ' τὸ ἀλόνια πέφτοντα—ἀπ' τὰ παραθύρων τοῦ Πύργου τὴν τουφεκάς, πάπιαις τοῦ ποτάμου...

— Καλὰ αὐτὰ ἀμφ' ἀγρια κυνῆγια δὲν ἔχει;

— Τί; Λεοντάρια;